

JUSTIITSMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1662-o

Tallinnas 18. juulil 2018

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon koosseisus Sulev Sulsenberg (eesistuja), Edith Sassian ja Margus Tähepõld, vaatas kirjalikus menetluses läbi Taxify OÜ (Altmetsa põik 1, Laiaküla, Viimsi vald, Harju maakond 74008) vaidlustusavalduse kaubamärgi „kujutismärk“ (taotlus nr M201500755) registreerimise vastu klassis 39 Alo Tintse ja Reval Takso OÜ nimele.

Asjaolud ja menetluse käik

03.03.2016 esitas Taxify OÜ (keda volikirja alusel esindab juhatuse liige Martin Villig) tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi ka komisjon) vaidlustusavalduse, milles kaubamärgiseaduse (KaMS) § 9 lg 1 p-de 3 ja 4 ning § 41 lg-te 2 ja 3 alusel vaidlustatakse kaubamärgi „kujutismärk“ (taotlus nr M201500755) registreerimine Alo Tintse ja Reval Takso OÜ nimele klassi 39 kuuluvate teenuste tähistamiseks. Vaidlustusavaldus võeti 11.03.2016 komisjonis menetlusse numbri 1681 all ning eelmenetlejaks määrati Sulev Sulsenberg.

Taxify OÜ (edaspidi ka vaidlustaja) märgib vaidlustusavalduses, et Eesti Kaubamärgilehe nr 01/2016 kohaselt on Patendiamet otsustanud registreerida Alo Tintse ja Reval Takso OÜ (edaspidi ka taotlejad) nimele kujutiskaubamärgi taotluse numbriga M201500755 (taotluse esitamise kuupäev 26.09.2014) järgmiste teenuste osas:

Klass 39: transport (veondus); kaupade pakendamine ja ladustamine; reise korraldamine; autode rent; autojuhiteenused; autotransport, -veod, autoveondus; busside rent; bussitransport, -veod; reise reserveerimine, ettetellimine; reisijate vedu; sõidukite üürimine, laenus, rentimine; taksoteenused; transpordi, sõidukite eeltellimine, reserveerimine; transpordilooletamine.

Vaidlustaja on seisukohal, et taotlejate kaubamärgi suhtes esinevad absoluutsed õiguskaitset välistavad asjaolud ning taotlejate kaubamärgi registreerimine on väär ja vastuolus kaubamärgiseadusega.

Vaidlustaja leiab esiteks, et taotlejate kaubamärgi registreerimine on vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 4, mille kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, mis koosneb üksnes tähistest või andmetest, mis on muutunud tavapäraseks keelekasutuses või heauskses äripraktikas. Vaidlustaja märgib, et taotlejate kaubamärgil on kujutatud punase ringi taustal valge ruudustik. Järjestatud ruudud või ruudustik on üldtuntud takso sümbolika, mida on kasutatud nii Eestis kui ka maailmas juba aastakümneid ning ruudustiku puhul on tegemist sümboliga, mis tähistab teatud majandustegevuse liiki – taksoteenust. Sellise sümbolikaga tähistatakse nii konkreetseid taksoteenuse pakkujaid kui ka tähistatakse taksoteenust kui üldmõistet. Vaidlustaja osutab, et ajakirjanduses on sageli kasutuses taksoteemade juures illustreeriva märgina ruudustikuga taksoplafoon. Samuti leiab vaidlustaja, et ruudustikule kui sümbolile viitab ka see, et taksosid kujutavaid mänguasju tähistatakse ruudustikuga.

Vaidlustaja märgib, et kaubamärki moodustavate märkide või tähiste põhjal, mis on muutunud tavapäraseks igapäevases keelekasutuses või heausksetes ja kindlaks kujunenud kaubandustavades, ei ole võimalik eristada ühe ettevõtja kaupu või teenuseid teiste ettevõtjate omadest ning seega ei täida need kaubamärgi peamist ülesannet (Euroopa Kohtu otsus T-322/03, p 52). Kuna ruudustik on sümbol, mis on muutunud tavapäraseks taksoteenuste äripraktikas, on sellise sümboli registreerimine

Aadress:
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Telefonid:
6208201, 6208276
e-mail: toak@just.ee

Faks:
6208109
<http://toak.just.ee/>

kaubamärgina vastuolus kaubamärgisüsteemi põhimõtetega, mille kohaselt peab märk oma olemuselt sobima kaubamärgiks ning täitma kaubamärgi põhifunktsiooni – eristada ühe ettevõtja kaupu või teenuseid teiste ettevõtjate omadest. Tähisted, mis on muutunud tavapäraseks mingi kauba või teenuse tähistamisel, peavad aga jääma vabaks kasutamiseks kõigile ettevõtjatele. Sellise tähise kasutamise ainuõiguse andmine ühele ettevõtjale takistaks konkurentsivabadust ettevõtlusturul.

Vaidlustaja ei pea siinjuures oluliseks, millisel viisil ruudustik paikneb või on kujutatud, sest inimesed tajuvad seda sümbolina ning seostavad erinevaid ruutude kombinatsioone taksoteenusega. Kui eemaldada täna kasutusel olevatelt taksologodelt tekstiline osa või muud sümbolid, siis ei ole vaidlustaja hinnangul võimalik logosid teineteisest eristada ning seega saab taksoruudustikku käsitleda sümbolina, mis on muutunud tarbijate jaoks tavapäraseks.

Vaidlustaja leiab, et taotlejate kaubamärki ei tohiks registreerida, kuna taksoruudustik on tavapärane ning taotlejate märk ei sisalda ühtki meeldejäädavat või pilkupüüdvat erijoont, mis võiks anda mustriale mingigi eristusvõime, et tarbija saaks seda tajuda millegi muu kui ainult takso dekoratiivse elemendina. Vaidlustaja hinnangul on taksoruudustiku puhul tegemist samasuguse sümboliga nagu on seda madu apteegi logol, kaaludega naine õigusteenuste puhul või kahvli kujutis söögikohtade puhul. Seega ei saa sellist tähist registreerida kaubamärgina.

Teiseks leiab vaidlustaja, et taotlejate kaubamärgi registreerimine on vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 3, mille kohaselt õiguskaitset ei saa tähis, mis koosneb üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest või muul viisil kaupa või teenust kirjeldavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida ei ole oluliselt muudetud.

Vaidlustaja leiab, et taotlejate märgil on taksoruudustik paigutatud punasesse ringi ning ühtegi teist tunnust või sümbolit ei ole sellele lisatud. Arvestades seda, et taotlejate kaubamärgil puuduvad muud eristuvad tunnused (kiri, tähed, graafilised elemendid), siis on vaidlustaja hinnangul tegemist teenust kirjeldava tähisega. Taksoruudustikus kasutatavad värvid ei ole vaidlustaja hinnangul olulised, sest inimesed ei seosta konkreetset värvi taksoteenuse pakkujaga, mistõttu ei anna taksoruudustikule lisatav värv kaubamärgile eristusvõimet. Eristusvõime tekib sellega, kui taksosümbolile on lisatud sõnaline osa, mis viitab erinevatele taksoteenuse pakkujatele.

Vaidlustaja leiab, et värvuse puhul võib eristusvõimet direktiivi 89/104 artikli 3 lõike 1 punkti b ja lõike 3 tähenduses tunnustada tingimusel, et asjaomase avalikkuse taju osas on kaubamärk võimeline identifitseerima kaupa või teenuse, mille jaoks registreerimist taotletakse, konkreetset ettevõtjalt pärinevana ja seega eristama seda kaupa või teenust teiste ettevõtjate omadest. Vastavat asjaolu oleks vaidlustaja hinnangul pidanud Patendiamet ekspertiisi käigus hindama ning nõudma ka vastavate tõendite esitamist. Patendiamet seda ei teinud ning on teinud seetõttu väära otsuse.

Vaidlustaja osutab, et taotlejad soovivad kaubamärki registreerida taksoteenuste klassis ning kujutiselemendid, mille kasutamine seoses taotlusega hõlmatud kaupade ja/või teenustega on kaubandustegevuses tavapärane, ei lisa üldjuhul märgile tervikuna eristusvõimet. Vaidlustaja leiab, et taksosümboleid ei ole oluliselt muudetud, ruudud on vaid nurga alla pööratud, mis aga ei anna taotlejate märgile eristuvat ega domineerivat kujunduslikku elementi. Tarbijad tajuvad seda taksoruudustikuna. Vaidlustaja hinnangul vähendab taotlejate kaubamärgi eristusvõimet ka asjaolu, et taotlejad tegelikkuses ei kasuta kaubamärki, s.t igapäevases kasutuses on taotlejate logo teise kujundusega. Sellega tekib vaidlustaja arvates olukord, kus tarbijate mälu pildis on erineva kujundusega märgid ning seetõttu tarbijad ei saa seostada taotlejate kaubamärki konkreetse taksoteenuse pakkujaga. Tarbijatel tekib seos alles siis, kui märgile lisatakse taksoteenuse pakkuja nimetus.

Vaidlustaja leiab, et taotlejate märk koosneb seega teenust kirjeldavast tähisest, mida ei ole oluliselt muudetud ning seetõttu on sellise kaubamärgi registreerimine vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 3.

Vaidlustaja palub eeltoodud asjaoludel komisjonil tuvastada taotlejate kaubamärgi (taotlus nr M201500755) suhtes KaMS § 9 lg 1 p-dest 3 ja 4 tulenevad õiguskaitset välistavad asjaolud ja tühistada

Patendiameti otsus kaubamärgi registreerimise kohta taotlejate nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust.

Vaidlustusavaldusele on lisaks riigilõivu tasumise andmetele lisatud:

- väljatrükkid Eesti Kaubamärgilehest nr 1/2016 ja Patendiameti kaubamärkide andmebaasist taotlejate kaubamärgi „kujutismärk“ (taotlus nr M201500755) kohta;
- näited eri ettevõtjate taksomärkidest, milles on kasutuses ruudustik;
- väljatrükkid veebi- ja meediaväljaannetest taksosümboli kasutuse näidete kohta;
- väljatükk Reval takso logo reaalses elus kasutuse kohta.

11.03.2016 tegi komisjon taotlejatele ettepaneku esitada vaidlustusavalduse kohta oma kirjalikud seisukohad kolme kuu jooksul ehk hiljemalt 13.06.2016. **13.06.2016** laekusid komisjonile kirjalikud seisukohad, mille oli allkirjastanud taotlejaid esindav vandeadvokaat.

Tulenevalt kirjalike seisukohtade menetluslikust puudusest – nimelt vastavalt KaMS § 13 lg-le 1 võib kaubamärgialaseid toiminguid komisjonis teha asjast huvitatud isik isiklikult või tema poolt vahetult volitatud patendivolinik, kellele on patendivoliniku seaduse kohaselt antud patendivoliniku kutse tegutsemiseks kaubamärkide valdkonnas, kuid seisukohad oli allkirjastanud vandeadvokaat – andis komisjon **21.06.2016** taotlejatele 15-päevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotlejad kõrvaldasid puudused **21.06.2016**, s.o esitasid komisjonile kirjalikud seisukohad, mille oli allkirjastanud Alo Tintse (kes on ühtaegu nii üks taotlejatest kui teise taotleja juhatuse liige).

Taotlejad vaidlevad vaidlustusavaldusele vastu ja on seisukohal, et Patendiameti otsus registreerida taotlejate kaubamärk on kaubamärgiseadusega kookõlas. Taotlejad leiavad esiteks, et nende kaubamärgi registreerimine ei ole vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 4. Taotlejad nõustuvad vaidlustajaga, et must ruudustik valgel või kollasel taustal on rahvusvaheliselt tuntud takso sümbol, mida on kasutatud juba aastakümneid ning mille registreerimine kaubamärgina ei ole võimalik (seejuures on Patendiamet ka mitme kaubamärgi puhul õigustatult leidnud, et must ruudustik ei ole kaubamärgi kaitstav osa). Küll aga ei nõustu taotlejad vaidlustajaga selles, et igasugune ruudustik, sõltumata värvist ja kujundusest, sümboliseerib taksoteenust üldiselt. Taotlejad leiavad, et nad on esitanud kaubamärgitaotluse tähise kohta, mis on oluliselt erinev tavapärasest takso sümbolist – taotleja tähisel on valge ruudustik kujundatud graafiliselt oluliselt erinevalt (nurga all nii, et visuaalselt on ruudud erineva suurusega) ning on asetatud punase ovaali taustale. Tavaline takso sümbol, mis on praktikas tavapäraseks muutunud, on must ruudustik valgel või kollasel taustal ilma erikujunduseta. Erinevused on taotlejate hinnangul seega olulised, silmaga nähtavad ning kergesti märgatavad. Punane värv taotlejate tähisel eristab selgelt ning silmatorkavalt tähist tavalisest takso sümbolist. Ka tavatult paiknev valge ruudustik on teenuse tarbijale kergesti märgatav ning meelde jääv, mis võimaldab luua seoseid konkreetse ettevõttega.

Taotlejad juhivad tähelepanu, et Euroopa Kohus on leidnud, et määrav roll kindlakstegemisel, kas tegemist on tavapärase tähisega või mitte, on sellel, kuidas tarbijad kaubamärki tajuvad (Euroopa Kohtu otsus C-409/12). Seda, kas tähis on muutunud tavapäraseks ning seetõttu esineb kaubamärgi registreerimiseks absoluutne keeldumisasutus, tuleb analüüsida asjaomase avalikkuse perspektiivist. Euroopa Kohus on seejuures leidnud, et asjaomane avalikkus on nende konkreetsete toodete/teenuste, millele kaitset soovitakse, keskmine tarbija, kes on piisavalt teadlik, mõistlikult tähelepanelik ja arukas (Euroopa Kohtu otsus C-456/01). Taotlejad märgivad, et Reval Takso OÜ tegutseb Eestis ning ettevõtte poolt pakutavaks teenuseks on transporditeenus (eelkõige taksoteenus). Seega asjaomane avalikkus on praegusel juhul keskmine piisavalt teadlik, mõistlikult

tähelepanelik ja arukas taksoteenuse kasutaja Eestis. Taotlejad leiavad, et Eesti (eriti Tallinna) taksoteenuse pakkujatel on suuresti välja kujunenud ka püsiklientuur, kuna inimestel, kes tihti taksoteenust kasutavad, on väljakujunenud eelistus, millist teenust kasutada. Kui keskmine Eesti taksoteenuse kasutaja näeb taksol (või veebibrauseris/mobiilirakenduses) vaidlusalust tähist, siis taotlejate hinnangul seondub sellega talle ainult Reval Takso OÜ, kuna Reval Takso OÜ tähis (valge ruudustik nurga all paigutatuna punasel ovaalsel taustal) on niivõrd erinev võrreldes tähistega, mida teised taksoteenuse pakkujad Eestis kasutavad. Taotlejad leiavad, et nende tähisele peale vaadates ei eelda keskmine taksoteenuse tarbija tõenäoliselt, et tegemist on ükskõik millise taksoga, vaid ta saab aru, et tegemist on ühe kindla ettevõtte taksoga.

Samuti leiavad taotlejad, et nende kaubamärgi registreerimine ei ole vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-ga 3. Taotlejad ei nõustu vaidlustajaga, et vaidlusalune tähis on teenust kirjeldav, kuna tähisel puuduvad eristuvad tunnused. Taotlejad ei ole oma kaubamärgis kujutanud tavalist taksoruudustikku, vaid seda on oluliselt muudetud, mistõttu visuaalselt on ruudustik vaidlusalusel tähisel oluliselt erinev võrreldes tavalise taksoruudustikuga. Seoses vaidlustaja väitega, et taotlejate kaubamärgil puuduvad eristuvad tunnused (sh kiri, tähed, graafilised elemendid) leiavad taotlejad, et kirja lisamine tähisele ei ole ainus viis tähise eristuvaks muutmiseks. Taotlejad leiavad, et võrreldes tavalise taksoruudustikuga on käesoleval juhul tähis väga palju muudetud graafiliste elementidega. Nurga all pööratuna kujutatud ning seetõttu erisuuruste ruutudena mõjuv ruudustik on domineeriv punasel taustal. Samuti mängib punane ovaalne taust olulist rolli selles, et tähis oleks tarbija jaoks silmatorkav ning meelde jääv.

Taotlejad märgivad, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on kirjeldav selline tähis, mis väljendab asjakohaste toodete või teenuste keskmiste tarbijate silmis nende kaupade/teenuste omaduste kirjeldust (Euroopa Kohtu otsus C-363/99). Taotlejad leiavad, et kuna nende tähise graafiline disain on niivõrd omanäoline ja teised taksoteenuste pakkujad ei kasuta taksoruudustikku sellisel viisil, võimaldab see taksoteenuse keskmisel kasutajal järeldada, et tegemist on konkreetse ettevõttega. Punase-valge värvikombinatsioon erineb teistest ning on seetõttu silmatorkav ja meelde jääv, meelde jäävaks muudab tähise tarbija jaoks ka huvitav graafiline disain.

Vaidlustaja on taotlejate hinnangul arusaamatult asunud seisukohale, et Patendiamet oleks pidanud ekspertiisi käigus hindama ning nõudma ka vastavate tõendite esitamist, et tuvastada värvuse eristusvõimet. Taotlejad sellise seisukohaga ei nõustu ja leiavad, et praeguses situatsioonis ei olnud Patendiametil kohustust ekspertiisi korraldada ning taotlejal ei olnud kohustust ka tõendada seda, kas asjaomase avalikkuse jaoks on kaubamärk eristusvõimeline. Taotlejad rõhutavad, et käesoleval juhul ei ole nad taotlenud kaubamärgi registreerimist ainult värvi osas ning värvus on ainult üks osa kaubamärgist. Seetõttu ei ole taotlejate hinnangul oluline, kuidas asjaomane avalikkus tajub värvuse tõttu eristusvõimet. Samuti ei tulene seadusest Patendiametile kohustust sellises olukorras ekspertiisi teha ning taotlejal ei ole kohustust esitada tõendeid avalikkuse arvamuse kohta.

Taotlejatele jääb selgusetuks, millest vaidlustaja järeldab, et taotlejad tegelikkuses ei kasuta kaubamärki, vaid logo on igapäevases kasutuses teise kujundusega. Fotodel, mille vaidlustaja on vaidlustusavaldusele lisanud, on selgelt näha, et taotlejad kasutavad kaubamärki ning see, et taksode peal kombineeritakse kahte kaubamärki (nimi „REVAL TAKSO“ ning punasel taustal valge ruudustikuga logo) ei tähenda, et taotlejad kaubamärki ei kasutaks. Taotlejad leiavad, et kaubamärgi kujundus sellest ei muutu, et kaubamärgi omanik on oma kaubamärki kasutanud kombineerituna teise kaubamärgiga või muu tekstiga. Taotlejad osutavad, et sellist kahe kaubamärgi kombineerimist toimub praktikas sageli. Näiteks tuntud spordijalatsite ja -rõivaste tootja Adidas on kaubamärgina kaitsnud nii nime „Adidas“ kui ka logo kolm triipu ning praktikas kasutab Adidas oma toodetel erinevaid kombinatsioone kahest kaubamärgist: ainult nime, ainult logo, mõlemat koos. Taotlejate hinnangul ei saa selline tegevus olla kaubamärgiomanikule etteheidetav ning see ei saa kuidagi vähendada kaubamärgi eristusvõimet.

Lisaks soovivad taotlejad rõhutada, et KaMS § 9 lg 2 kohaselt ei kohaldata taotluse esitamise kuupäevaks kasutamise tulemusena eristusvõime omandanud kaubamärgi ja üldtuntud kaubamärgi

puhul KaMS § 9 lg 1 p-des 2–4 sätestatud. Taotlejad leiavad, et Reval Takso OÜ on tähist oma kodulehel ning taksodel kasutanud juba aastaid, Reval Takso OÜ kliendid on sellise tähisega harjunud ning teavad, et takso, millel on punane kleebis, mille peal on valge ruudustik kujutatud, kuulub Reval Takso OÜ-le ning seetõttu saab tarbija veenduda tähise kaudu teenuse kvaliteedis. Seetõttu oleks Reval Takso OÜ suhtes äärmiselt ebaaus, kui nende poolt juba aastaid kasutuses olnud tähist saaksid omakasupüüdliselt kasutada teised taksoteenust pakkuvad ettevõtted (nt vaidlustaja oma mobiilirakenduses, kuigi Taxify mobiilirakenduse kaudu ei ole võimalik tellida Reval Takso OÜ taksoteenust) – nii jääks tarbijatele paratamatult mulje, et taksoteenust pakub Reval Takso OÜ ning tarbija arvestaks kvaliteediga, millega Reval Takso OÜ teenuseid kasutades alati arvestada on saanud. Kui sellises olukorras pakutakse ebakvaliteetset teenust Reval Takso OÜ-le viitava kaubamärgi all, siis paratamatult langeb seetõttu ka Reval Takso OÜ maine tarbijate seas. Sellise olukorra vältimine ongi kaubamärgi registreerimise üldine eesmärk ning selle eesmärgi saavutamiseks on taotlejad esitanud taotluse kaubamärgi registreerimiseks.

Eeltoodust tulenevalt paluvad taotlejad jätta vaidlustusavaldus rahuldamata ning jätta jõusse Patendiameti otsus taotlejate kaubamärgi (taotlus nr M201500755) registreerimise kohta.

07.10.2016 tegi komisjon vaidlustajale ettepaneku esitada komisjonile ühe kuu jooksul, s.o hiljemalt 07.11.2016 oma lõplikud seisukohad. Vaidlustaja komisjonile lõplikke seisukohti ei esitanud.

05.01.2018 tegi komisjon taotlejatele ettepaneku esitada komisjonile ühe kuu jooksul, s.o hiljemalt 05.02.2018 oma lõplikud seisukohad. Taotlejad komisjonile lõplikke seisukohti ei esitanud.

06.06.2018 alustas komisjon vaidlustusavalduse nr 1662 lõppmenetlust, teavitades sellest menetlusosalisi.

Komisjoni seisukohad ja otsus

Komisjon, hinnanud vaidlustusavalduse menetluses esitatud seisukohti ja tõendeid, leiab järgmist.

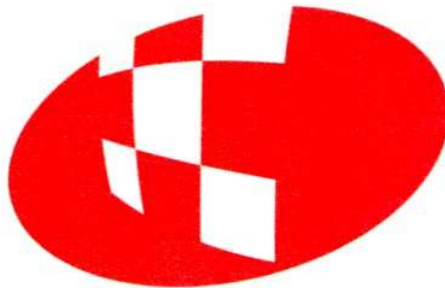
Tulenevalt tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse (TÕAS) § 54¹ lg-st 5 ei ole see, et menetlusosalised ei ole esitanud komisjonile lõplikke seisukohti, käesolevas asjas otsuse tegemist takistavaks asjaoluks.

Vaidlustaja on seisukohal, et taotlejate kaubamärgi „kujutismärk“ (taotlus nr M201500755) registreerimine klassi 39 teenuste tähistamiseks on vastuolus KaMS § 9 lg 1 p-dega 4 ja 3.

KaMS § 9 lg 1 p 4 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes tähistest või andmetest, mis on muutunud tavapäraseks keelekasutuses või heauskses äripraktikas.

KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest või muul viisil kaupa või teenust kirjeldavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida ei ole oluliselt muudetud.

Taotlejate kaubamärgi reproduktsioon (koos kaubamärgiga tähistatavate klassi 39 teenustega), mille osas vaidlustaja ülalviidatud õiguskaitset välistavad asjaolud leiab esinevat, on järgmine:

taotlus nr M201500755

kl 39 – Transport (veondus); kaupade pakendamine ja ladustamine; reise korraldamine; autode rent; autojuhiteenused; autotransport, -veod, autoveondus; busside rent; bussitransport, -veod; reise reserveerimine, ettetellimine; reisijate vedu; sõidukite üürimine, laenus, rentimine; taksoteenused; transpordi, sõidukite eeltellimine, reserveerimine; transpordiloojastika

Menetlusosaliste vahel puudub vaidlus selles, et teatud viisil järjestatud ruudud või ruudustik on aastakümneid kasutatud ja rahvusvaheliselt tuntud taksonduse kui teatud majandustegevuse liigi sümbol. Menetlusosaliste seisukohad lahknevad aga selles, kas igasugune ruudustik ja seega ka taotlejate kaubamärgitaotluse nr M201500755 reproduktsioon on taksoteenuse puhul tavapärane ja seda kirjeldav ning sellest tulenevalt mitteregistreeritav KaMS § 9 lg 1 p-de 4 ja 3 kohaselt. Kui vaidlustaja põhimõtteliselt leiab, et igasugune ruudustik kirjeldab ja sümboliseerib taksoteenust, siis taotlejad sellega ei nõustu ja on seisukohal, et igasugune ruudustik, sealhulgas taotlejate kaubamärgitaotluse nr M201500755 reproduktsioonil kujutatud ei sümboliseeri taksoteenust üldiselt.

Komisjon jagab nimetatud küsimuses taotlejate seisukohti. Kuigi võib nõustuda, et teatud ruudustik – eelkõige ilma erikujunduseta must ruudustik valgel või kollasel taustal, kus mustad ja valged/kollased ruudud on vaheldumisi kujutatud – on rahvusvaheliselt, sh Eestis tuntud taksoteenuse sümbol, ei ole taotlejate kaubamärgi puhul tegemist sellise ruudustikuga, vaid ruudustikuga, mis on n-õ tavalisest taksoruudustikust piisavalt erinev. Komisjon ei nõustu vaidlustajaga, et taotlejate kaubamärk ei sisalda ühtegi meeldejäädavat või pilkupüüdvat erijoont, mis võiks anda kaubamärgile eristusvõime. Komisjon, vastupidi, nõustub taotlejatega, et taotlejad ei ole oma kaubamärgis kujutanud mitte tavalist taksoruudustikku, vaid see on oluliselt muudetud, millest tulenevalt on ruudustik taotlejate tähisel piisavalt erinev võrreldes tavalise taksoruudustikuga.

Taotlejate kaubamärgis on kujutatud kolmerealist valget ruudustikku punasel ovaalil, kusjuures valged ruudud on pööratud nurga alla viisil, nii et visuaalselt mõjuvad ruudud erinevate suurustega olevaina. Ruutude ülemise rea ülaserivad on ovaali ülaosaga n-õ ära lõigatud. Ka punane ovaal ise on kujutatud kalde all, nii et ovaali parempoolne äär on veidi suunaga ülespoole ja vasak allapoole. Komisjon nõustub taotlejatega, et eeltoodud asjaolud ja taotlejate kasutatud graafilised elemendid, eelkõige see, et kasutatud on nurga alla pööratud puna-valge ruudustikku, muudavad taotlejate kaubamärgitaotluse nr M201500755 reproduktsioonil kujutatud tähise tavalisest takso sümbolist märgatavalt erinevaks.

Nagu ka taotlejad õigesti on osutanud, on vastavalt Euroopa Kohtu praktikale määrav roll kindlakstegemisel, kas tegemist on tavapärase tähisega või mitte, sellel, kuidas tajuvad kaubamärki lõpptarbivad (vt Euroopa Kohtu otsused C-409/12, C-371/02). Tähise tavapärasust tuleb analüüsida asjaomase avalikkuse perspektiivist, kusjuures asjaomane avalikkus on nende konkreetsete toodete/teenuste, millele kaitset soovitakse, keskmine tarbija, kes on piisavalt teadlik, mõistlikult tähelepanelik ja arukas (vt nt Euroopa Kohtu otsus ühendatud kohtuasjades C-456/01 P ja C-457/01 P, p 35). Komisjon leiab, et taotlejate kaubamärgil kujutatud nurga alla pööratud puna-valge ruudustikku tajub keskmine mõistlikult teadlik, tähelepanelik ja arukas tarbija kui konkreetse ettevõtja kaubamärki ega pea seda ei tavapäraseks takso sümboliks ega taksoteenuse omadusi või taksondust muul moel kirjeldavaks tähiseks. Taotlejate kaubamärgi erinevused tavalise takso sümboliga võrreldes on olulised, kergesti märgatavad ja meeldejäädavad.

Komisjon ei nõustu vaidlustajaga, et Patendiamet oleks taotlejate kaubamärgi ekspertiisi käigus pidanud hindama värvuse eristusvõimet ning nõudma vastavate tõendite esitamist. Käesoleval juhul ei ole taotlejate kaubamärgiks pelgalt üksik värv, värvus on vaid üks osa terviklikust kaubamärgist. Patendiametil ei olnud ekspertiisis kohustust keskenduda ainult värvi(de)le, Patendiamet pidigi hindama kaubamärgi kui terviku (s.o reproduktsiooni) eristusvõimet.

Samuti ei nõustu komisjon vaidlustajaga selles, et taotlejate kaubamärgi puhul tekiks tarbijatel seos konkreetse ettevõtjaga alles siis, kui märgile lisatakse ka taksoteenuse pakkuja nimetus (näiteks „REVAL TAKSO“). Komisjon leiab, et taotlejate kaubamärk on registreerimiseks esitatud kujul tavapärasest takso tähisest piisavalt erinev ja omanäoline, mistõttu on see eristusvõimeline ja konkreetse teenusepakkujaga seostatav ka iseseisvalt.

Seoses vaidlustaja seisukohaga, et taotlejate kaubamärki ei peaks saama registreerida samamoodi nagu madu apteegi logol, kaaludega naist õigusteenuste puhul või kahvli kujutist söögikohtade puhul, soovib komisjon märkida järgmist. Kuigi võib nõustuda, et oma olemuselt on tõepoolest ka need vaidlustaja toodud näited vastavate tegevusalade sümboliteks, tuleb siingi arvestada, et selliste sümbolite registreerimine kaubamärkidena ei pruugi tingimata olla välistatud eeldusel, et vastavad logod on kujundatud piisavalt eri- ja omanäolisteks. Seega ei pruugi ka näiteks konkreetse apteegiteenuse osutaja kasutatava konkreetse mao kujutise osas esineda absoluutseid õiguskaitset välistavaid asjaolusid, kui selline kujutis on kujundatud piisavalt omanäoliseks ja eristuvaks. Sellisel juhul saaks apteegiteenuse osutaja ainuõiguse üksnes selle konkreetse kujutise kasutamiseks registreerimiseks esitatud kujul ja mitte mao kujutise kasutamiseks üleüldiselt. Analoogselt saavad ka taotlejad käesoleval juhul ainuõiguse üksnes selle konkreetse tähise kasutamiseks, mis on kujutatud kaubamärgitaotluse nr M201500755 reproduktsioonil – kaubamärgi registreerimine ei anna taotlejale üldist õigust keelata teistel isikutel kasutada n-ö takso ruudustikku ega ruudustikke, mis on piisavalt erinevad taotlejate kaubamärgist.

Ülaltoodud asjaoludel leiab komisjon, et taotlejate kaubamärgi „kujutismärk“ (taotlus nr M201500755) registreerimiseks klassi 39 teenuste tähistamiseks ei esine ei KaMS § 9 lg 1 p-st 4 ega 3 tulenevaid õiguskaitset välistavaid asjaolusid.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes TÕAS §-st 61 ja KaMS § 9 lg 1 p-dest 3 ja 4, komisjon

o t s u s t a s:

jätta vaidlustusavaldus rahuldamata.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda komisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Hageja teavitab viivitamata komisjoni hagi esitamisest. Kui hagi ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui hagi esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetlusse, jätab hagi läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

S. Sulsenberg

E. Sassian

M. Tähepõld